

LES 4 ERFGOEDLES | DE BETEKENIS VAN 1572 VOOR MIJ

Ideeën en suggesties voor een opdracht in een museum of een erfgoedinstelling in de eigen omgeving.

Uitgangspunten:

1. De klas bezoekt een museum of een erfgoedinstelling in de omgeving in principe in fysieke zin.
2. De opdrachten in het museum of erfgoedinstelling worden op school voorbereid.
3. De hieronder genoemde websites en links zijn naast het stripboek en de vier filmpjes een basis en voorwaarde voor het maken van de opdrachten.
4. Wanneer een fysiek bezoek onmogelijk is worden de mogelijkheden voor een online bezoek onderzocht.
5. De klas wordt verdeeld in groepjes die de groepsopdracht samen maken.
6. De opdrachten A, B, C en D hieronder hoeven niet allemaal gemaakt te worden.
7. Van de groepsopdrachten wordt een verslag of presentatie gemaakt. Hierbij kan van onderstaand schema bij de verwerking gebruik worden gemaakt om de 4V's van het museum/erfgoedinstelling te vergelijken met het heden en de eigen opvattingen en het gedrag.

	Naam bezocht museum of erfgoedinstelling 1572	Heden	Eigen opvattingen en gedrag
Vrijheid			
Verdraagzaamheid			
Verbondenheid			
Verscheidenheid			

LES 4 ERFGOEDLES | DE BETEKENIS VAN 1572 VOOR MIJ

Opdrachten

A. 1572: voor hv onderbouw en vmbo bovenbouw

1. Ga naar de website: [1572 Geboorte van Nederland | 450 jaar op zoek naar vrijheid, verdraagzaamheid, verbondenheid, verscheidenheid](#)
2. Ga naar het kopje 'Gemeenten' en zoek de dichtstbijzijnde plaats die hier in het kader van 1572 aan de orde komt. Je mag ook de plaats waar de school staat als uitgangspunt nemen en van hieruit 'vertrekken'.
3. Maak een krantenverslag van de gebeurtenissen in 1572 in deze plaats. Beantwoord in elk geval ook de vraag óf en hoe de (inhoud van de begrippen) vrijheid, verdraagzaamheid, verscheidenheid en verbondenheid aan de orde komen.
4. Je mag hiervoor natuurlijk ook andere bronnen gebruiken. Een aantal tips:
 - a. [Thema: Doe open de poort \(rd.nl\)](#)
 - b. <https://geboortevannederland.nl/ontdek/noord-holland-in-opstand/>
 - c. <https://historiek.net/het-rampjaar-van-zutphen-1572/151056/>
 - d. <https://mijngelderland.nl/specials/1572>
 - e. <https://www.volkskrant.nl/cultuur-media/met-een-veelheid-aan-bloedstollende-details-vertelt-het-boek-1572-een-ander-verhaal-over-dit-herdenkingsjaar~bf42ce92/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>
 - f. <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/wat-bedoelde-zelenski-toen-hij-zei-dat-nederland-450-jaar-geleden-in-opstand-kwam-tegen-de-tirannie~b9f7a85b/>
 - g. https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20220401_89940577?utm_source=google&utm_medium=organic
 - h. <https://www.nationaalarchief.nl/beleven/onderwijs/bronnenbox/de-staten-roepen-zichzelf-bijeen-1572>
 - i. <https://www.in-dokkum.nl/content/dokkum-staat-stil-bij-stadsgeschiedenis-over-waalse-furie-1572/>
 - j. <https://www.hartvanlimburg.nl/de/node/17413>
 - k. <https://www.brabantserfgoed.nl/page/6361/protestant-of-katholiek-staats-of-koningsgezind>
 - l. <https://www.brabantserfgoed.nl/80jo>
5. Maak bij je krantenverslag ook gebruik van foto's en ander illustratiemateriaal.
6. Overleg samen met je groepje over je eindverslag.

B. 1572 en de actualiteit in hv bovenbouw

1. Lees het artikel: [Dossier 1572 – De herdenking van Den Briel en lokaal burgerschap | Historici.nl](#)
2. In het artikel staat: 'Zelensky's speech toont dat je nog steeds een actuele betekenis kan geven aan de herdenking van 1572'. Hoe zou jouw groepje betekenis geven aan 1572? Je mag ook tekeningen, illustraties gebruiken.
3. Noem meer landen of situaties die je met 1572 kunt vergelijken. Waarin verschillen deze landen en situaties van '1572'? Kijk ook hier weer naar de vier begrippen en thema's rond 1572: vrijheid, verdraagzaamheid, verscheidenheid en verbondenheid
4. Maak ook van deze opdracht een kort verslag of presentatie.

B. 1572 en de actualiteit in vmbo bovenbouw

1. Bekijk een kort filmpje [https://youtu.be/Jety0oeJ_LA] over de toespraak van president Zelensky van Oekraïne. Hij hield deze toespraak op 31 maart 2022 voor de leden van de Tweede Kamer.
2. Helaas komt het deel over 450 jaar geleden niet voor in het filmpje.

Lees de volgende tekst:

“450 jaar geleden vocht Nederlands voor zijn vrijheid

Dames en heren! Nederlands volk! Ik weet dat Nederland morgen het 450ste jaar van de gewapende opstand tegen de tirannie viert. Dat is een belangrijke gebeurtenis voor jullie staat en maatschappij. (...)

Welk doel hadden de oprichters van Nederland? Dat is duidelijk: vrijheid, democratie, menselijke waardigheid, culturele en religieuze diversiteit. Zo begon de weg naar alles wat het moderne Europa kenmerkt. De weg tot vrij leven van tientallen verschillende volkeren in een gebied. De weg naar tolerantie, die, ongekennd in de geschiedenis, een bepaald niveau van respect voor elkaar garandeert. En nu wordt dit alles aangevallen. Dat moet nu weer verdedigd worden. Verdedigd in het oosten van Europa, in ons land, in Oekraïne.

Nu nog alleen in Oekraïne. Nu nog hebben we de kans om de tirannie juist in ons land te stoppen en buiten onze Oekraïense grenzen te brengen.”

Bron: <https://www.ewmagazine.nl/nederland/achtergrond/2022/04/toespraak-zelensky-tot-tweede-kamer-lees-hier-de-volledige-tekst-terug-877904/>

3. Hoe vergelijkt president Zelensky de situatie in Oekraïne met die in Nederland van 450 jaar geleden? Kijk daarvoor ook naar de vier begrippen en thema's rond 1572: vrijheid, verdraagzaamheid, verscheidenheid en verbondenheid.

C. Hoe ga ik om met de waarden vrijheid, verdraagzaamheid, verscheidenheid en verbondenheid in hv bovenbouw?

1. Bekijk: [Officiële opening herdenkingsjaar 1572 | 1572 Geboorte van Nederland](#)
2. Zoek de lezing van Dagmar Oudshoorn op en lees die goed door.
3. Wat zegt zij over de ontwikkeling van de waarden vrijheid, verdraagzaamheid, verscheidenheid en verbondenheid in de loop van de tijd?
4. Op de [Historische tijdlijn – Gouda 750 jaar stad](#) vind je bij 1590 een portret van één van de grondleggers van verdraagzaamheid in ons land. Wie is dat en waarom is hij een grondlegger?
5. Zoek op internet of elders naar een foto, tekst of voorwerp of gebeurtenis die met één of meer begrippen van de vier V's te maken hebben.

C. Hoe ga ik om met de waarden vrijheid, verdraagzaamheid, verscheidenheid en verbondenheid in vmbo bovenbouw?

1. Bekijk het [Schooltv-filmpje](#) over Coornhert.
2. Waarom is Coornhert één van de grondleggers van verdraagzaamheid in ons land?
3. Coornherts lijfspreuk was: 'Verkiezen doet verliezen'.
4. Zoek op internet of elders naar een foto, tekst of voorwerp of gebeurtenis die met één van de vier V's te maken hebben én die past bij de lijfspreuk van Coornhert.

D. En nu er op uit naar het museum, de kerk of een andere erfgoedinstelling in de eigen omgeving (hv en vmbo bovenbouw)

1. Welke erfgoedinstelling heb je bezocht?
2. Welke sporen of informatie kom je tegen die met 1572 te maken hebben?
3. Kom je op de één of andere manier de waarden vrijheid, verdraagzaamheid, verscheidenheid en verbondenheid tegen? Zo ja, geef er een voorbeeld van.
4. Maak tenslotte met elkaar een lied, gedicht, foto's, verhaal, presentatie, collage, muurkrant of tekening of nog iets anders waarin je verwerkt wat jullie van 1572 en de waarden vrijheid, verdraagzaamheid, verscheidenheid en verbondenheid geleerd of ontdekt hebben.

1572 ERFGOEDLES VOORBEELD – LEIDEN (FYSIEK EN/OF ONLINE)

We brengen een bezoek aan [Museum De Lakenhal](#) te Leiden. Dit museum werd in 1874 geopend in de voormalige Leidse [Lakenhal](#) die in 1640 werd gebouwd. In museum wordt de geschiedenis van de stad Leiden getoond met behulp van de kunstcollectie.

Elk jaar wordt op 3 oktober het Leidens Ontzet groot gevierd in Leiden. De entree voor dat museum is op deze dag gratis voor iedereen. Op andere dagen is het ook gratis voor jongeren onder de 18.

Opdrachten

Zoek in het museum en/of online antwoord op de volgende vragen:

1. Zoek naar minstens drie overblijfselen van Leiden in de Tachtigjarige Oorlog in het museum. Kijk bijvoorbeeld [hier](#) en [hier](#).
2. Wat is het Leidens of Leids Ontzet?
3. De fotograaf Erwin Olaf kreeg in 2011 de opdracht om een nieuw [historiestuk](#) te maken, gewijd aan het Beleg en Ontzet van Leiden (1574). Bekijk de video en zoek de foto online op. Noem enkele zaken op de foto die niet kloppen met de tijd van 1574.
4. Noem enkele voorbeelden van opstand en verzet in Nederland en/of andere landen.
5. Ga na afloop van het museumbezoek, in de klas of thuis naar www.geboortevannederland.nl. Daar is informatie te vinden over het beleg en het Ontzet van Leiden. Schrijf een korte samenvatting over de rol van Leiden tijdens de Tachtigjarige Oorlog.
6. Gebruik ook de 4V's (Vrijheid, Verdraagzaamheid, Verbondenheid, Verscheidenheid) om te laten zien welke betekenis het verhaal van het Ontzet van Leiden voor ons nu is. Presenteer dit aan je klasgenoten en docent).
7. We hebben het gehad over Vrijheid, Verdraagzaamheid, Verbondenheid en Verscheidenheid. Lees [het verhaal](#) over 'Cornelius Musius'. Zoek op internet ook naar andere bronnen over hem.

Beantwoord de volgende vragen waarbij je zoveel mogelijk de 4V's gebruikt in je antwoorden.:

- a. Waarom werd hij vermoord?
- b. Kwam dat in die tijd meer voor?
- c. Wat was de politieke en religieuze context waarin en waarom dit gebeurde?
- d. Wat was de rol van Lumey en Willen van Oranje?
- e. Hoe zit dat in onze tijd: kun je een gebeurtenis in de recente geschiedenis noemen die lijkt op het verhaal van Musius?

1572 ERFGOEDLES VOORBEELD – LEIDEN (FYSIEK EN/OF ONLINE)

Evaluatie

Na afloop van een (virtueel) bezoek aan een museum kan het volgende schema worden ingevuld op basis van de 4V's: wat is er in het museum van te vinden, hoe kun je dat koppelen aan het heden en hoe kun je dat koppelen aan je eigen opvattingen en gedrag?

	Museum De Lakenhal 1572	Heden	Eigen opvattingen en gedrag
Vrijheid			
Verdraagzaamheid			
Verbondenheid			
Verscheidenheid			

1572 ERFGOEDLES VOORBEELD – DORDRECHT (FYSIEK OF ONLINE)

We brengen een virtueel bezoek aan Museum Hof van Nederland in Dordrecht, een belangrijke plek voor de geschiedenis van de Nederlandse Opstand. Daar vond in 1572 de Eerste Vrije Statenvergadering plaats waarin Willem van Oranje gezag kreeg over de opstandelingen, veel geld en sprak over vrijheid en verdraagzaamheid.

Opdrachten

Bezoek museum Hof van Nederland of ga naar www.hofvannederland.nl.

1. Wat voor een museum wil het Hof van Nederland zijn? Met andere woorden wat is de missie van het museum?
2. Ga naar www.hofvannederland.nl/collectie/in-opstand en bestudeer aan de hand van die pagina de rol van het Hof in Dordrecht tijdens de Nederlandse Opstand. Schrijf een korte samenvatting aan je vader of moeder zodat zij zonder dat ze er geweest zijn, ook weten wat het Hof van Nederland met de Opstand te maken heeft.
3. Ga naar <https://mapmyvisit.com/listen/WQDKBR>. Luister naar de volgende drie personen. Beantwoord de volgende vragen en gebruik in elk antwoord de 4V's.
 - a Over welke historische gebeurtenis gaat het?
 - b Welke 'les' uit het verleden is er geleerd?
 - Astrid Sy (intro en 05),
 - Kiza Magendane (intro en 07)
 - Raven van Dorst (intro en 07).
4. Kijk tenslotte nog eens naar je antwoord op de eerste vraag: is het museum geslaagd in zijn missie? Zijn ze wie ze zeggen te willen zijn? Geef tenminste drie argumenten: wat is goed en wat is minder goed gelukt?

1572 ERFGOEDLES VOORBEELD – DORDRECHT (FYSIEK OF ONLINE)

Evaluatie

Na afloop van een (virtueel) bezoek aan een museum kan het volgende schema worden ingevuld op basis van de 4V's: wat is er in het museum van te vinden, hoe kun je dat koppelen aan het heden en hoe kun je dat koppelen aan je eigen opvattingen en gedrag?

	Hof van Nederland 1572	Heden	Eigen opvattingen en gedrag
Vrijheid			
Verdraagzaamheid			
Verbondenheid			
Verscheidenheid			